



**Zápis z jednání Pracovní skupiny Monitorovacího výboru SP SZP 2023 - 2027
k projektovým environmentálním lesnickým intervencím**

Dne: 16. 5. 2023, od 13:00 h

Místo konání: MZe, místnost č. 101

Účastníci:

MZe: Odbor environmentálních podpor rozvoje venkova: Ing. Kuna, Ing. et Ing. Dušek, Ing. Friedrichová

MZe: Odbor koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství: Ing. Smejkal

Mze: Odbor vody v krajině a odstraňování povodňových škod: Ing. Čiernik

SZIF: Ing. Gogoláková, Ing. Hadačová, Ing. Kočicová, Ing. Mecnerová, Ing. Salačová

AOPK: Ing. Kolibáč

ASZ ČR: Mgr. Ing. Srna

ČBK: Ing. Ferkl

ČKR: prof. Ing. Hejnák, Ph.D.

ÚHÚL: Ing. Bystrický, Ing. Pěnička, Ing. Synek, Ph.D.

SMO ČR: Ing. Hájek

SMS ČR: Ing. Palíšková

SVOL: Ing. Buček, Ing. Kalafut

VLS: Ing. Zapletalová

VÚLHM: Ing. Bc. Lubojacký, Ph.D., Ing. Lorenc, Ph.D.

Úvod

Pracovní skupina MV SP SZP se uskutečnila prezenční formou a bylo zde přítomno 24 účastníků. Před jednáním byl registrovaným účastníkům zaslán podkladový materiál. Jednání vedl Ing. David Kuna, ředitel odboru environmentálních podpor rozvoje venkova a Ing. et Ing. Petr Dušek, vedoucí oddělení monitoringu a hodnocení environmentálních podpor rozvoje venkova.

Jednání uvedl ŘO David Kuna a dodal, že Strategický plán SZP byl schválen na podzim loňského roku, přičemž tento rok začíná jeho implementace. Následně předal slovo VO Petrovi Duškovi, který představil detailní nastavení jednotlivých intervencí a dále také zmínil, pokud došlo ke změnám v nastavení intervencí oproti operacím, které byly financovány v rámci PRV 2014-2020.

Cílem pracovní skupiny bylo představení detailního nastavení těchto projektových intervencí: 38.73 - Investice do obnovy kalamitních ploch, 39.73 - Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, 40.73 - Vodohospodářská opatření v lesích, 43.73 - Neproduktivní investice v lesích, 44.73 - Přeměna porostů náhradních dřevin, které budou spuštěny pro příjem žádosti v rámci 2. kola, které proběhne tento podzim. Účastníkům jednání byly představeny předpokládané alokace pro toto kolo, druh a výše dotace, způsobilé výdaje a podmínky způsobilosti, preferenční kritéria, a případně limity (závazný přehled maximálních hodnot výdajů), pokud byly u dané intervence stanoveny. Prezentovaný návrh detailního nastavení nemusí být konečný, pokud nejsou již podmínky uvedeny ve Strategickém plánu SZP. Úpravy ve Strategickém plánu jsou možné při modifikaci dokumentu, aktuálně toto však není možné aplikovat na 2. kolo příjmu žádostí, které proběhne v říjnu letošního roku.



Diskuze

K intervenci 38.73 - Investice do obnovy kalamitních ploch:

Důležité změny:

- ✿ Nově bude možné žádat o podporu i na lesy poškozené kůrovcovou kalamitou, tato dohoda na financování vzešla z jednání pracovní skupiny podílející se na přípravě lesnických intervencí. Kůrovcová kalamita však nebude preferována v rámci preferenčních kritérií.
- ✿ U obnovy budou při výsadbě podporovány doporučené podíly MZD, toto vzešlo z požadavků zejména SEA hodnotitele a nevládních environmentálních organizací.
- ✿ U drátěných oplocenek je podmínkou jejich zvýraznění, a to z důvodu ochrany tetřevovitých. Zároveň bude preferováno dřevěné oplocení.
- ✿ Změna u posuzování kalamity z důvodu zjednodušení. Dříve se porosty rozdělávaly do 40 let (posuzováno podle plochy) a nad 40 let (posuzováno od etátu). Nyní je nově posuzována pouze plocha porostní skupiny zasažená kalamitou bez ohledu na věk porostu.

Ing. Pavel Kolibáč, AOPK: Bude možné v rámci intervence podporovat také přirozenou obnovu? Ve způsobilých výdajích je aktuálně uvedena pouze umělá obnova sadbou a sítí. Dále se dotázal, co si konkrétně představit pod pojmem terénní úpravy, případně kdo toto posuzuje, co ještě způsobilé je a co není, jako případ uvedl např. financování příjezdové cesty v lese.

VO Petr Dušek: V rámci této intervence se musí jednat o ucelený a komplexní projekt a bude financována pouze umělá obnova sadbou a sítí. U přirozené obnovy je možné z intervence 39.73 - Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin podporovat jejich ochranu. Nicméně dále je přirozená obnova také financována zejména Ministerstvem životního prostředí. K terénním úpravám uvedl, že podrobně nejsou vyjmenovány z důvodu zjednodušení, jelikož se může jednat o obsáhlý výčet a došlo by tak k navýšení kontrol i pro platební agenturu. Budou financovány takové terénní úpravy, které jsou běžně prováděné v lesním hospodářství a zároveň se musí řídit platnou legislativou. Posuzování způsobilých výdajů je v gesci platební agentury. Financování příjezdové cesty v rámci této intervence možné není, musí se vždy jednat pouze o takový výdaj, který souvisí s obnovou plochy, respektive s projektem.

ŘO David Kuna: Zároveň je nutné vycházet ze Strategického plánu SZP, kde je tato podmínka již stanovená. Intervence byla nastavena pro umělou obnovu sadbou a sítí.

Ing. Jan Ferkl, ČBK: Jelikož bude v rámci intervence možné financovat také kůrovcovou kalamitu, tak se stanovená alokace nezdá jako dostatečná, zejména limit s kódem 001 je značně poddimenzován. Z takto stanovené alokace by bylo možné financovat pouze jeden lesnický úsek po kůrovcové kalamitě. Dále se dotázal, jak udělat oplocenku na takové ploše, kde je část porostu obnovená přirozeně, tedy s náletem, a nebude možné splnit stanovený doporučený podíl MZD? A také, co konkrétně znamená zasažená plocha, jedná se o redukovanou plochu (viz preferenční kritérium č. 1)?

VO Petr Dušek: K alokaci uvedl, že se vychází z finančních částek stanovených v rámci Strategického plánu SZP, přičemž tato intervence necílí primárně na obnovu po kůrovcové kalamitě, naopak budou preferovány kalamity způsobené požáry, dalšími abiotickými vlivy a



biotickými požáry s výjimkou poškození kůrovcem. Není tedy plánováno pomocí této podpory sanovat veškerou kůrovcovou kalamitu. V rámci zasažené plochy se nejedná o redukovanou plochu a neměl by zde být problém s financováním oplocenek např. u částečně přirozeného náletu borovice. Zasažená plocha vychází ze stanoviska LOS, která posoudí a vyhodnotí skutečně zasaženou plochu kalamitou. Ke kódu 001 dodal, že bylo uvažováno, že určitá část dřeva z polomu bude zpeněžena (v mýtním věku), proto se tento kód týká pouze mladších porostů do 40 let věku.

ŘO David Kuna: Doplnil, že na kůrovcovou problematiku je zaměřen zejména Národní plán obnovy. V rámci Strategického plánu se jedná o jednu z možností, co lze financovat, nicméně se nejedná o hlavní preferenci této intervence.

Ing. Martin Fojt, SVOL: V rámci intervence byla stanovena podmínka dodržení doporučeného podílu MZD, dříve byly stanoveny pouze minimální počty, jedná se o značné navýšení a mohlo by být problematické tuto podmínku splnit.

Ing. Jan Ferkl, ČBK: V souvislosti s doporučenými počty se dotázal, zda se musí žadatel přesně trefit do této hodnoty, nebo počty mohou být vyšší?

ŘO David Kuna: V rámci příprav Strategického plánu SZP byla intervence diskutována s Ministerstvem životního prostředí, kde byly doporučené podíly MZD vyžadovány. Jednalo se o požadavek SEA hodnotitele, a pokud by tato podmínka nebyla zakomponována, nebylo by možné intervenci schválit.

VO Petr Dušek: Takto stanovené počty musí být skutečně splněny. Žadatel může mít vyšší podíl MZD, nesmí však jít pod stanovenou hodnotu.

K intervenci 39.73 - Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin

V rámci intervence nebyly provedeny žádné změny oproti operaci z PRV 2014-2020.

Ing. Pavel Kolibáč, AOPK: V podmínkách je uvedeno, že lze žádat o dotaci na MZD „vysazené v souladu s projektem“, lze však požádat také na ochranu MZD z přirozené obnovy? Pokud ano, tak by bylo vhodné toto doplnit také do Pravidel.

Ing. Tomáš Smekal, MZe (Sekce lesního hospodářství): Dotázal se, zda by nemohlo být výše zmíněné doplněno také do intervence 38.73 - Investice do obnovy kalamitních ploch, aby bylo možné započítat i jedince z přirozeného zmlazení.

VO Petr Dušek: V Pravidlech bude uvedeno, že „započitatelní jedinci z přirozeného zmlazení musí splňovat přinejmenším podmínky stanovené pro sazenice lesních dřevin“ dle platné legislativy. K intervenci 38.73 - pokud není ve Strategickém plánu vyloučeno, tak toto lze doplnit do Pravidel (přirozené zmlazení). Případně toto lze upravit v rámci následné modifikace dokumentu.

K intervenci 40.73 - Vodohospodářská opatření v lesích nebyly vznešeny žádné připomínky ani dotazy.

Důležité změny:

- ✿ Pro upřesnění doplňujeme, že tato intervence spojuje dvě předešlé operace z PRV 2014-2020, a to 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích a 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi. V této souvislosti bylo přidáno preferenční kritérium pro suché nádrže, které by jinak nebyly zvýhodněny.



- ✿ Způsobilým výdajem nebude odstraňování povodňových škod na lesních cestách. Tento výdaj bude financován v rámci intervence 36.73 - Investice do lesnické infrastruktury.

K intervenci 43.73 - Neproduktivní investice v lesích:

Důležité změny:

- ✿ Byly navýšeny maximální výdaje, ze kterých je stanovena dotace. Dříve byly stanoveny 2 mil. Kč, nyní bude maximum 3 mil. Kč.

Ing. Martin Fojt, SVOL: V posledních letech roste návštěvnost lesa i v ochranných lesích, dále také např. v kategorii 32E (lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodochrannou, klimatickou nebo krajinnotvornou). Bylo by možné podporu nasměrovat i do těchto území?

Ing. Pavel Kolibáč, AOPK: Dotázal se, zda by případně nešlo podporu případně alespoň rozšířit na další území (např. do ostatních kategorií lesa) a navrhnout nové preferenční kritérium. Bude v rámci intervence způsobilým výdajem také údržba těchto neproduktivních prvků?

Ing. Tomáš Smejkal, MZe (Sekce lesního hospodářství): Navrhl, zda by bylo možné upravit výčet kategorií lesa podle zákona o lesích.

ŘO David Kuna: *V rámci této intervence nelze financovat oblasti Natura 2000 a ZCHÚ. Na základě dohody budou tyto oblasti financovány Ministerstvem životního prostředí rámci OPŽP.*

VO Petr Dušek: *Do Pravidel bude doplněno nové preferenční kritérium pro lesy zvláštního určení mimo ZCHÚ a oblasti Natura 2000, i lesy ochranné s bodovým ohodnocením 35 bodů. V rámci intervence je možné financovat pouze jednorázové výdaje (informační tabule, koše atd.), nikoliv však údržbu těchto prvků, nejedná se o způsobilý výdaj a toto musí být řešeno ze strany žadatele. Dále zmínil, že lhůta vázanost projektu na účel je 5 let, není tedy možné financovat údržbu nepřetržitě také z tohoto důvodu.*

Ing. Jan Kalafut, SVOL: Vyjádřil názor, že málokdo bude čerpat v rámci této intervence podporu v hospodářských lesích. Dále uvedl, že nastavený maximální strop dotace (3 mil. Kč) je vysoký a s nižším by se dostalo na více žadatelů.

VO Petr Dušek: *Uvedl, že uvedený maximální strop je již součástí Strategického plánu. Přesuny či změny finančních alokací (či maximální hodnoty dotace) jsou umožněny pouze v rámci modifikace s dostatečným odůvodněním pro Evropskou komisi. Momentálně tuto hodnotu nelze upravit pro podzimní kolo.*

K intervenci 44.73 - Přeměna porostů náhradních dřevin:

Důležité změny:

- ✿ V souvislosti s ochranou tetřevovitých bude povinnost zvýraznit drátěné oplocenky a zároveň budou preferovány oplocenky dřevěné, dále jsou z podpory vyloučeny oblasti dle lesnické typologie 6R-9R, a velikost jednorázově smýčené plochy nesmí přesáhnout 0,5 ha. Jedná se o změny požadované SEA hodnotitelem a Ministerstvem životního prostředí. Zároveň bude pro schválení projektu nutné doložit souhlasné stanovisko OOP pro zajištění ochrany tetřevovitých.



Ing. Pavel Kolibáč, AOPK: Co si konkrétně představit pod pojmem rozhrnování valů? Např. pokud se jedná o val již zakomponovaný do krajiny s ohledem na počátek přeměn cca 50 let zpět. Toto by mohlo být problematické z důvodu reziduí imisí, k diskusi, zda toto podporovat.

Ing. Jan Ferkl, ČBK: Upřesnil, že v Krušných horách jsou většinou porosty smrku pichlavého, tyto valy jsou víceméně kompostové povahy, kde nic neroste a bez rozhrnování valů nelze sázet, jedná se tedy o důležitou součást této intervence, má to své opodstatnění. Mělo by být podporováno.

VO Petr Dušek: Rozhrnování valů není vyžadováno, jedná se o posouzení žadatele, zda bude tento výdaj uplatňovat, či zda je tato úprava nutná. Zároveň musí být respektována veškerá legislativa. Tento výdaj je uveden také ve Strategickém plánu SZP, pro 2. kolo již není možné modifikovat, nicméně je na domluvě, zda v budoucnu neodstranit pokud by bylo shoda, že by se nemělo podporovat. Je však vhodné zdůraznit, že k tomuto způsobilému výdaji nebyly v minulosti připomínky ani od OOP, který navíc potvrzuje, že projekt nebude v rozporu s ochranou přírody.

ŘO David Kuna: Tento způsobilý výdaj (rozhrnování valů) byl povolen v rámci SEA hodnocení, aktuálně je to jedna z možností pro žadatele, na co lze podporu využít.

Ing. Jan Kalafut, SVOL: Předložil několik dotazů. Co se myslí ochranou tetřevovitých a zda bude financováno označení oplocenky? Když je podmínkou zákaz smýcení více než 0,5 ha plochy, bude se jednat o holinu 0,5 ha nebo seč se snížením zakmeněním (resp. redukovanou plochu)? A jaký je rozdíl mezi kódy způsobilých výdajů 005 a 006?

Ing. Pavel Kolibáč, AOPK: K ochraně tetřevovitých dodal, že označení oplocenek z důvodu ochrany tetřevovitých skutečně má své opodstatnění ve smyslu nižšího úhynu. Dále zmínil, že existuje metodika popisující, co konkrétně znamená zvýraznění oplocenky – např. pomocí klestu, textilní pásky u drátěných oplocenek atd., přičemž se nejedná o finančně náročné výdaje. Metodika je přístupná. Zároveň existuje mapová vrstva s ochranou tetřevovitých.

Ing. Jan Ferkl, ČBK: S ohledem na zvýrazňování oplocenek se dotázal, zda by se nemělo toto navýšení promítnout do limitů, kdy 175 000 Kč/km není dostatečné. Dále se dotázal, proč jsou z podpory odstraněny plochy 6R-9R dle lesnické typologie?

VO Petr Dušek: Zajistit ochranu tetřevovitých na tomto území bylo podmínkou SEA hodnotitele pro spuštění této intervence (mj. i nesmýcení více než 0,5 ha a nepodporování oblastí 6R-9R z důvodu výskytu tetřevovitých jak bylo uvedeno v úvodu). Barevné zvýraznění oplocenky bude způsobilým výdajem. U smýcení se jedná o souvislou holinu, bude takto doplněno i do Pravidel. Kód 005 zahrnuje klasickou ochranu při obnově (proti zvěři či buření) a kód 006 se týká obnovních prvků. Ze strany MŽP byly dříve podporovány podsadby bez ochrany, údajně zde stále tyto obnovní prvky jsou a měly by být chráněny (individuální ochrana bez projektu), jedná se o ochranu stávajících porostů pod kódem 006 – toto bude vepsáno do Pravidel. Zároveň bude v Pravidlech konkretizováno, co znamená označení oplocenky, aby mohlo být ze strany žadatelů snadněji realizováno také s ohledem na výběr dodavatele atd. K limitům dodal, že se jedná o maximum na hektar, nikoliv na kilometr, může zde být např. vyžínání i mechanická ochrana, chemická (povolené prostředky).

ŘO David Kuna: Doplnil k vyloučení ploch 6R-9R, že lze posuzovat jednotlivé případy individuálně, nicméně opět pouze pokud bude toto upraveno v rámci modifikace, aktuálně jsou tyto plochy vyloučeny z podpory i v rámci popisu ve Strategickém plánu SZP.



Ing. Libor Pěnička, ÚHÚL: Ke kódu 006 dodal, že se vycházelo z principu, kdy se budou oplocovat již stávající prvky MZD, nikoliv sázet nové.

Závěr

- Závěrem jednání bylo zmíněno v souvislosti s dotazy týkajícími se alokace, že možnost finančních přesunů na konci období do jiných intervencí je možná, pokud nebude vyčerpáno v rámci jedné intervence lze finanční prostředky přidělit do jiných oblastí, přičemž aktuálně je plánováno na tyto intervence jedno kolo příjmu žádostí ročně po dobu 5 let.
- Členům PS bude zaslán zápis z jednání. Možnost zasílat připomínky k zápisu je otevřená.

ŘO David Kuna na závěr poděkoval za účast a podnětné připomínky k nastavení intervencí.

Zapsala: Ing. Barbora Friedrichová